

Naročnina: doma na sküpnih naslov mesečno 2 D., na posameznega 2 Din. 50 par.

V inozemstvo mesečno 6 Din. Z M. Listom, M. Ogracekom i kalendarom letno 100 Din.

Plačati se mora bar mesečno naprej.

Štev. položnice 11806.

Rokopisi se ne vračajo.

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v D. Lendavi hš. 67, uprava v Črensovcih, Slov. Krajina.

Cena oglasov: cela stran 800 Din., pol strani 400 Din. i tak niže. „Poslano“ i med tekstem vsaka reč 2 Din. Mali oglasi do 10 reči 5 Din., više vsaka reč 1 D. 50 p. i oglasna taksa posebi. Popust po dogovori.

Ali so izseljenci vredni našega dela za nje?

Mogoče se bo komi čudno vidlo, kda prečte gornji naslov, zakaj se tak glasi. Vsakom je to nekaj razumljivoga, da se mora domači kraj brigati za svoje izseljence i ka nam nesmi biti vseedno, kakši prihajajo naši izseljenci iz tujine domov; ali so verni ali ne. Ali so šče dobri, pošteni, čisti ali ne. Posebno za naš kraj to vala, s šteroga idejo v tujino navadno le mladi, neoženjeni ljudje, večinoma dekle, ki so dve-tri leta v tujini, te se pa povrnejo domo. Kakše bodoče matere bodo, če ne do več poznale, v čem obstoja i kakše je pravo materinstvo, če ne do več poznale svetosti zakona? Kakša bodo njüva deca, če je takše matere več ne do znale prav vzgajati i kakša bo te naša prišestnost?

Če na vse to pomislimo, se nam mora za istinsko čudno viditi, zakaj je postavljeno gornje pitanje; „ali so izseljenci vredni našega dela za nje“. — Pa prav je postavljeno to pitanje i bi se že davno mogli tak pitati i resno, premišljeno na njo odgovoriti i nato — delati!

I kak so vsi premnogi glasi „Rafaelove družbe“ ostali i bili večinoma kak glas kriččega v püstini i ma po telkih letih trdoga i žilavoga dela med celim slovenskim narodom samo — piši i čti — 300 članov, ki ščejo pomagati 350.000 izseljencom(!), podobno se godi pri nas, v našoj krajini. Našega izseljenskoga pitanja smo nej tak resno vzeli, kak to pitanje zahteva i zasluži. Z žmetnim srcem i skuznatimi očmi so odhajali i šče odhajajo naši v tujino. A šli so večinoma s čistim vernim srcem. A kak se premnogi vračajo? Njüve düše so mrtve — — —

Nas je vse to ne tak zdramilo, kak je bilo potrebno! Edini glas kriččega v püstini so bile „Novine“, te, ki so že bile telkokrat zblatnjene i izobčene ravno od tistij, ki bi je mogli na rokaj nositi... Šle so za izseljencom v tujino njemi prinašale tolažbo i moč v vöraj težav i släbosti. Zagovarjale so njüve pravice i ostro grajale vsako krivico, ki se jim je zgodila. Obsojale vsako nečloveško ravnanje z njimi; doma, šče prle kak so odišli, pa tudi v tujini. Ja tudi doma. Le spomnimo se samo na zdravniške preglede, posebno ženske mladine. Ka vse bi nam znale povedati ništerne i ništerne naše izseljenke... Žalostno je to, a istinsko! „Novine“ svoje poslanstvo v pogledi našega izseljenstva dobro vršijo. A same vsega nemrejo opraviti! Vsi smo dužni, vsi, da pri tom deli pomagamo: stariši izseljencov, fare s svojimi dühovniki, šole z učiteljstvom naš krščanski tisk i naše oblasti.

A pri tom deli mora vse nas voditi vednako krščansko mišljenje i pravi pošteni nameni. Inači je bouše, či se nikaj ne dela!

Pri toj priliki na nekaj opozarjamo vse, ki njim je za srečno prišestnost naše krajine; ki vidijo i spoznavajo, da bomo tudi odsegamao vzdržali proti vsem pokopičom naših dozdašnjih verskih i narodnih dobrin, le, či ostanemo zvesti Kristušovoj Cerkvi, či bomo delali šče naprej v dühi naših velikih prednikov: Küzmüča, Köšüča, Borovnjaka, Žižka, Ivanöcija, Bašo itd. Vse te opozarjamo na nešterne misli, ki jih je sin naše krajine napisao na ručun „prebujenja“ naše krajine iz spanja, v štero so ga zazibali grofje, dühovniki i židovi, tisti, ki so prej bili krivi, da je naše sirmaško lüstvo moglo jesti samo zelje, repo in nezabelene žganike, a vsi drugi so se pa mastili — — — Tam pravi te gospod med drugim tudi, što

Občinske volitve.

Kak znano, so na den 25. oktobra razpisane občinske volitve v našoj banovini i se bodo tudi v večini občin naše krajine vršile te den občinske volitve. Volitve se ne bodo vršile v tistih občinah, gde je od zadnjih volitev ešče ne minolo tri leta. V večini občin je pa triletna doba županovanja pretekla i tam se bodo zdaj vsešerom vršile občinske volitve.

Triletna doba v občinskem gospodarstvu je pravzaprav jako kratki čas. Dober župan, šteri ma vekše načrte za dober razvoj občine, v treh letaj malo lahko napravi, zato, ka je za ispelavo kakšega vekšega dela triletna doba prekratka. Če pa ma občina slaboga župana, je pa triletna doba ravno zadosta i ešče preveč duga, da ga občani do dobra spoznajo, zato, ka slab župan v treh letaj lahko občini neprimerno več škode napravi, kak pa dober župan haska.

Što naj bo župan?

Pri občinskih volitvaj moramo v prvom redi gledati na to, naj bo župan, šterom izročimo gospodarstvo občine za tri leta v njegove roke, v istini mož na svojem mestu. Župan naj bo mož, šteri je razumen, pаметen, vseskoz pošteni i pravičen. Dnes so občine vnogo vekše, kak so bile pred tem časom, zato dnes župan biti ne lahko. Dnes se zahteva od župana vnogo več razumnosti posebno pa vnogo več pravičnosti, kak prve. Dnes župan, če je ne pravičen, napravi vnogo škode i vnogo nepotrebnih čemerov i svaje v posameznih vesnicah svoje občine. Kelkokrat se tožijo zastopniki posameznih vesnic, da župan šče zmetati vse samo v tisto ves, gde je sedež občine, ali pa v tisto ves, gde je on doma, vse druge vesnice pa morajo stalno samo davati pa davati. Ali pa župan brez potrebe i prek mere zapravlja veško imanje tistih vesnic, štere so si prve s svojov šparavnostjov i razumnim vodstvom kaj spravile, ali se pa za takša imanja sploj nikaj ne briga, da vesnejo. Takši slab župan je niti ne pаметen niti ne pravičen. S takšim svojim delom hitro razburka prebivalce posameznih vesnic proti sebi, dela nepotrebno svajo v občini, poleg toga pa posameznim občinam velko krivici i škodo. Župan mora znati, da so vse vesnice v občini njemi v skrb izročene i da mora za vse enako pravično skrbeti. Razmi se pa tudi, da mora župan paziti tudi na lepo življenje svojih občanov, i da ne sme dopustiti, kakšega razvüzdanoga življenja, ali trpeti kakšega človečemi rodi škodljivoga gibanja. Pravi župan bo s svojov razumnostjov, poštenostjov i pravičnostjov znao vsigdar i skušao tudi v najtežavnejših časaj občino voditi tak, da bodo občani v njem videli istinskoga i pravoga voditelja, zagovornika, pravičnoga razsodnika i naravnoč skrbnoga očö.

Ali politika spada k občinskim volitvam?

Dnes se jako pogosto čüje, da politika nikak ne spada v občinsko vodstvo i da politika pri občinskih

volitvah nema nikaj opraviti. To so začnoli nikaki po vseh občinah glasi i predgati, kak da mi do zdaj od toga nikaj ne bi znali. Če pa malo natančnejše pogledamo, što te evangeli predga okoli po naših občinah, da politika ne spada k občinskim volitvam, te vidimo, da to kričijo najbolje tisti ravno, šteri so pri zadnjih občinskih volitvah najveško politiko gonili. Tak smo hitro lahko spoznali, da tej ljudje s svojim predganjom, da politika ne spada k občinskim volitvam, ravno sami ščejo največ politike spraviti v občinske volitve. Vsak župan je morao biti vpisani v JNS stranko, če je s tem bio zadovoljen ali ne. Če se je pa šteri ne šteo vpisati v to stranko, je ali ne smeo kandidirati, ali, pa, če je že kandidirao, je ne smeo biti izvoljeni. Pri volitvaj se je že tak napravelo, da so tistomi, šteri je bio v JNS stranki, mrtvih ali živih glasov več spisali, da je bio tisti zvoljeni. Zato bi bilo takše predgare najbolše pitati, če se ešče spominjajo, ka so delali s politikov pri zadnjih občinskih volitvah. Tej ljudje dnes namreč samo zato kričijo, da politika ne spada v občinske volitve, zato ka bi radi bili, naj naši pošteni ljudje, posebno pa pristaši JRZ ne bi prišli v občinski odbor. Za te predgare so naši pošteni pristaše političarje, oni sami pa, čeravno znamo, do so mogoče najveški JNSari, ali mačkovci, predgajo zdaj, da s politikov pri občini neščejo meti nikšega posla.

Zato moramo od politike pri občinskih volitvaj vsem jasno i razločno sledeče povedati: Pri občinskih volitvaj moramo gledati v prvom redi na domače občinsko gospodarstvo i na koristi občanov. Pri tom ma politika menje opraviti. Znamo pa, da župan opravlja tudi politične posle, kak na priliko, da župani volijo senatore, zato moramo nekoliko gledati tudi na politično mišljenje županov i občinskoga odbora. Borba naših pravih slovenskih voditelov je bila v našoj narodnoj državi od nigda proti centralizmu za finančno i kulturno autonomijo ali samoupravo Slovenije. Mi smo se z njimi vsigdar borili i se borimo ešče dnes za to, naj mi Slovenci, zato ka smo najbolje delaven i šparaven narod v našoj državi, s svojim pridelanjem sami gospodarimo, Belgradi pa damo samo telko, kelko je potrebno za skupno vzdrževanje državne celote. Drugo pa, ka s svojov šparavnostjov i delavnostjov več spravimo

sebi, kak drugi, šteri ne delajo i ne šparajo telko kak mi, s tistim pa naj samo mi gospodarimo i nišče drugi. To je tak važen naš gospodarski i političen program, šteri je pa tudi program naše stranke JRZ, da nam tudi pri občinskih volitvaj nemre biti vseedno ali je što za te progam ali pa proti tomi programi. Zato povemo, da bomo tudi pri občinskih volitvaj morali gledati na politiko telko, da ne bomo postavljali na prvo mesto v občini takših ljudi, šteri podpirajo tisto dozdašnje centralistično politiko naših JNSarov, po šteroj se je vse skotalo v Belgrad, nazaj je pa nikaj ne prišlo, zato, ka je takša politika škodljiva tudi za občine.

Ka pa mačkovstvo ma kaj opraviti z občinskimi volitvami?

JNSari, šteri so vsigdar i pri vsakšoj priliki gonili politiko, zdaj radi predgajo okoli, da politika ne spada v občinske volitve. Mačkovci pa hodijo okoli i predgajo, da bodo občine samo te srečne, če bomo pri občinskih volitvaj volili Mačka. Pri tom obečavajo, da bo, če oni zmagajo, vsaka občina nazaj mela svojega župana, da županom i občinskim tajnikom nede trbelo nikšje plače davati, da občinske doklade sploh zbrišejo, da ceste pa šole prevzeme država v svoj račun i da občinam nede trbelo nikših bremen več nositi, posebno, da nede trbelo več verenavuka plačüvati i popom nikših dajatev pa težakov davati.

Mi smo že večkrat povdarili, da je mačkovstvo pri nas nikaj drugo ne, kak v mačkovski plašč zaviti komunizem. Že če pogledamo ljudi, šteri pri nas mačkovstvo širijo, vidimo, da so to zvečine ljudje, šteri so bili najzvestejši priganjači Bele Kuna pri nas. Vse takše oblübe kak jih mačkovci trosijo okoli po naših občinah, so špa ščista komunistične oblübe. Obečati bi morali k coj ešče, da odpravijo vso gospodo, vse žandare i financare, odprejo vse meje i zbrišejo vso dačo, pa bodo komunistične oblübe popune. Njim je glavno, da dosta obečajo, gda pa na oblast pridejo, te pa če bi što bio tak predren, da bi zahtevalo, naj svoja obečanja tudi spunijo, te njemi pa glavo odbijejo, kak to v Rusiji delajo. Mačkovci so pri nas strašno bogati vseh komunističnih oblüb i dobrot, če pa samo osebe teh mačkovcov pogledamo, pa si včasih lahko mislimo, ka nam tej lahko spravijo, zato naš pаметen človek na mačkovske oblübe sploh nikaj ne da.

Shod pri Gradi.

Goričanci! Dnešnja nedelo je pri Gradi velki lüdski shod stranke Dr. Korošca. Ne zamüdimo lepe prilike — nego pohitimo h Gradi i tam v slogi i moči manifestirajmo za našo stvar — za našo lepšo bodočnost. Če ščemo, ka de nam boukše šlo, delajmo i pomagajmo si sami!

Zato vsi dnes h Gradi na shod, šteri bo ob 11 vöri — po poznöj meši na placi pred cerkvijo. — Prijatelji i pristaši dr. Korošca i naše ideje — pridite!

kelko pomislimo, ali nema tudi nekelko prav te gospod, kda to ugotavlja?! I ka bo z našimi izseljenci v bodoče v tom pogledi, či bomo šče naprej roke navzkriž držali i čakali, da se ta naša izseljeniška rana šče bole povekša i razboli? Ka de te?

Telko zaednok v resno razmišljanje vsem, ki nosijo odgovornost za düše telkih jezer naše mladine — cveta našega lüdstva — v tujini: cerkveni i svetni oblasti, posebno dühovnim pastirom i višjoj cerkvenoj oblasti.

Pet jezero italijanske mladine pri sv. Oči.

Sredi julija so romali zastopniki italijanske mladine, ki je včlenjena v otroške skupine katoliške akcije pod vodstvom katoličanskih žen v Rim. Pri toj priliki so obiskali sv. Očo. Sveti Oča so jih sprejeli z očinskih lübeznoščov i meli so na nje lepi nagovori. Med drugim so pravili: narodi slovesno obhajajo razne obletnice svojih družtev, starih cerkvi, nastanka fare ali škofije. To je lepo. Pa ka so vse cerkve, bazilike i starodavne hiše v primeri z onov cerkevjav, s tistim svetiščom v düšaj nedužne dece, štero si je Jezus sam v njih pripravo. A to svetišče v njih je šče ne dovršeno, dokončano; i nikdar nede zadosta lepo i ga trbej vsaki den lepšati z jakostnim življenjom. — Ka drugo sv. Oča mislijo, kak to, da se deca že v svojoj ranoj mladosti navadijo pravoga krščanskoga življenja, da bodo čisti, verni, pošteni i delavni! Te reči sv. Oče so glasen opomin vsem vzgojitelom, posebno starišom, naj ne zanemarjajo svoje sveta düžnosti!

NEDELA

sedemnajsta po risalaj.

Evangelij (sv. Maja 22.) Tisti čas pristopili so k Jezusu farizeuske i pitao ga je eden med njimi vučiteo pravde, skušavajoči njega: Mešter, štera je ta velika zapoved vu pravdi? Veli njemi Jezus: Lübi Gospodna Bogá tvojega z celoga srca tvojega i z cele duše tvoje i cele pameti tvoje. Eta je naj-vekša i prva zapovid. Ta druga je pa pri-spodobna k eto: Lübi bližnjega tvojega, liki samoga sebé. Vu etivi dvei zapovedaj visi vsa pravda i prorocke. Vkušspraylene pa fa-rizeuse pitao je Jezus govoreči: ka se vam vidi od Kristuša? Čidi Sin je? Pravijo njemi: Davidov. Veli njim: kakda ga tak David vu Dúhi zove za Gospoda, govoreči: prayo je Gospod Gospodi mojemi: sedi si na desnico mojo, dokeč položim neprijatele tvoje stočec pod noge tvoje? Či zato David zove njega za Gospoda, kakda je Sin njegov? I nišče je ne mogo njemi odgovoriti reči: niti je nišče ne smeo od onoga dneva kaj več njega pitati.

Zakaj moremo Boga ljubiti? Zato, ar on šče, da ga ljubimo, ar on to zapovedavle, ar on hrepeni po našoj lübezni.

Je li mogoče, da se Bog trüdi za našo lübezen? Ka pa je tak lepo-ga na človeki, da vsemogočni Bog hrepeni po njem? To je za nas ne-razumlivo, vendar je istina, da Bog, ki nikoga ne potrebuje, hrepeni po našoj lübezni. On nam cilo zapove-düje, da ga ljubimo i nam preti z večnimi kaštigami, či ga ne ljubimo.

Zakaj tedaj hrepeni Gospod po našoj düši? Zato, ar nas Lübi. Neiz-merni Bog, gospodar nebes i zemle, Lübi človeško düšo. On, ki je, Lübi človeka — te zemelski prah! Pa s kakšov lübeznijov Lübi Bog človeka? — Lübi ga z večnov lübeznijov. Bog te je Lübo, prve kak si prišeo na svet i prve kak te je mogoee Lübiti kak Bog — človek. O vzvišena miseo! Prve kak sam bio, od vekomaj me je Lübo Gospod. Lübo me je prve kak sam jaz to znao, Lübo me z než-nov, gorečov lübeznijov, kak sam pravi: „Z večnov lübeznijov sam te Lübo i zato sam te smileno k sebi poteg-no. I gda sam se narodo, me je več-na Lübezen sprejela v svoje naročje pa me pritislola na svoje srce, bole nežno i bole skrbno, kak moja lastna mati. Pa tüdi te, kesnej, gda si se z grehom odvno od Boga i zavrgoe njegovo Lübezen, tüdi te te je potr-pežljivo čakao, dokeč si se ne povrno k njemi. To se je ponovilo že nešetokrat.

Lübezen je napravila, da je Bog ne ostao na svojem prestoli, nego ga je zvabila na zemlo. Spüsto se je doli gredoč mimo serafinov i kerubinov, mimo vseh angelov doli do naročja Device Marije. Večna Lübezen se pri-kaže v človeškoj podobi med nami. Ta Lübezen joče v jaslicah, krvavi na križi, dava se nam v hrano v presv. oltarskom Svestvi. O prijatelj moj, vi-diš, to je Lübezen v dejanji ne samo v rečeh. Jaslice, križ, Olt. Svestvo, so zastava bože Lübezni.

Lübezen boža se jako razliküje od Lübezni toga sveta. Ka svet zove Lübezen je največkrat samo sebičnost. Na vsakši način pa je zemelska Lü-bezen samo senca one Lübezni, štera je med izvoljenci v nebi. Ščipek se po leti hitro razcvete pa ravno tak hitro osiple. Ravnotak hitro mine svet-na Lübezen. Lübezen boža pa občüva düšo svežo i cvetočo do sive starosti.

Lübezen do Boga na zemli je pravi predokus nebeskoga veselja. Düša, štera Lübi Boga, je odsvit ne-beskoga mira. Vse mine: bogastvo, slava, smrt, cilo vera henja ob smrti, ostane samo Lübezen.

Lepa je mirna noč...

Lepa je mirna noč
sredi poljane,
kadar povriskajoč
fant gre po vasi...

Lepa je svetla noč
sredi dobrave,
kadar lepo rajoč
slavček gostuje...

Lepa je tiha noč
v duši ubrani,
ko izza kmečkih koč
luna se smeje...

Fraucé Horvat.

Prekmursko muzejsko društvo

bo imelo redni letni občni zbor dne 27. septembra 1936. ob pol 11. uri dopoldne v Meščanskem domu v Soboti. Dnevni red je: 1. zapis-nik zadnjega obč. zbora, 2. poro-

čila odbornikov, 3. volitve, 4. pre-dlogi in razno. Predloge je poslati 3 dni prej odboru. K čim večji udeležbi vabi radi važnih razgo-vorov vse člane — odbor.

Politični pregled.

Kmečki dugovje. Kak se čüje, vlada pripravlja končno rešitev kmeč-kih dugov. Po načrti, kak je do zdaj pripravljeni, bi se kmetom, dužnikom brisali vsi stari dugovje do polovice. Polovico od brisanje polovice, to je eden frtao vseh kmečkih dugov bi prevzela po tom načrti na sebe drža-va, drugi frtao pa denarni zavodje. Če je pa kmet komi drugomi dužen, ne denarnomi zavodi, te dotični upnik sam mora pozabiti polovico tiste šu-me, štero je posodo kmeti. Naši slo-venski zastopniki so proti toj rešitvi i zahtevajo, naj bi država prevzela sploj vse stare kmečke duge, tak, da bi od zdaj naprej bili kmetje dužni državi, šteroj bi svoje duge v treseti letaj po sploj nisikom interesi pla-čüvali. Tak bi bilo najbolje pravično i ne bi pri tom trpeli nikše škode niti denarni zavodi, niti posamezni vü-pniki. Zakon bo te dni sprejeti i bomo vidli, če so naši slovenski predlogi upoštevani ali ne.

Občinske volitve se vršijo po celoj državi. Do zdaj so se vršile vo-litve po nešternih krajaj Srbije, Hrvaške i Slovenije. Po Srbiji i Sloveniji so skoro vsešerom zmagale liste JRZ po Hrvaškom pa Mačkove liste. Po Sloveniji so mačkovi nindri ne nas-topili pod svojim imenom, nego se skrivlejo vküp z JNSari i komunisti pod kakšov gospodarskov listov.

Svetozar Pribičević vmro. 15. sept. letošnjega leta je v Pragi vmro jugoslovanski politik Svetozar Pribiče-vič, ki je igrao veliko vlogo v prvih desetih letaj naše države. Posebno ob ustanovitvi Jugoslavije je vno go pri-pomogoe, da se je zjedinjenje Sloven-cov, Hrvatov i Srbov zvršilo v tistoj centralističnoj obliki, ki je ne odgo-varjala i ne odgovarja na Slovence i Hrvate gledoč i je tüdi med srbskim narodom rodila vno go težkoče, ki nas šče dnes žülijo. Pribičević je bio velki nasprotnik Korošcov v pogledi, kak se naj naša država vredi. Korošec je bio vsikdar za kem vekšo autonomijo vseh treh narodov, ki tvorijo Jugosla-vijo, a Pribičević pa ravno nasprotno. Med drugimi tüdi Pribičević ma za-sluge, da je Vidovdanska ustava bila sestavljena v tak centralističnom dühi. Gotovo, da bi naša jugoslovanska po-

litika bila idnačiša i med Hrvati i Srbi bi prišlo po petnajstih letaj do vek-šega zblüžanja, če bi bila Vidovdan-ska ustava sestavljena bole po Koroš-covoj zamisli. Ar se pa to ne zgodilo, po desetih letaj ne smo mogli priti do tiste vreditvi države, ki bi odgo-varjala i Hrvatom i Slovencom.

Kakši naj bodo občinski od-bori? Zdaj, gda stojimo pred občin-skimi volitvami, štere bodo popuno-ma svobodne i ne bodo našega lüd-stva niti žandarje, niti pandurje pri-siljavali, šteroga kandidata naj voli i ne bodo smeli več mrtvi voliti, niti se nede smelo glasov prepisüvati, bo dobro, če si malo pogovorimo, kakši naj bo občinski odbor. Dober župan lahko vno go več haska napravi svo-joj občini, če ma okoli sebe zbrane dobre občinske svetovalce, kak pa če ma kakše popunoma mrtve ali pa enostransko nagnjene lüdi. Predvsem naj se odborniki odbirajo tak, da bo vsaka vesnica v občini mela svoje zastopnike i to tak, če je vekša ves-nica, naj ma več zastopnikov, menša pa menje. Paziti bo trbelo tüdi, da bodo poleg kmetov v občini, gde je dosta obrtnikov, ali drugih stanov meli tüdi tej svojega zastopnika. V krajaj, gde so občani mešane vere, naj bo občinski odbor sestavljeni tak, da bo-do vse vere pravično zastopane. Če se na to ne pazi, se dostokrat dela po nepotrebnom svaja v občini. Jako do-bro je v vsakši odbor vzeti tüdi nikelko mlajših, da se navčijo voditi obč. posle.

Hitler proti komunistom i ži-dovom. V Nemčiji je pred kratkim mela Hitlerova državna stranka velka zborovanja, na šterih so govorili vo-ditelje Hitlerovoga gibanja i tüdi Hitler sam. Vse zborovanje je bilo v glav-nom proti bolševikom i proti židovom. Hitler pravi, da bi svet že denok ed-nok morao telko pameten gratati i iz-prevideti, da ves komunizem vodijo samo židovje, šteri od toga za sebe ogromne dobičke delajo delavno lüd-stvo njim pa robi. Što se prej bije proti židovom, se bori tüdi proti ko-munizmi. Gda bodo premagani židovje, bo premagan tüdi komunizem. Samo škoda, da tüdi v Hitlerovoj državi pod njegovov diktaturov delajo vno go podo-bnoga, kak pod bolševiškov diktaturov.

področja o Slovenski krajini še bolj malo napisanega.

Hvaležni moramo biti zato Me-liku, da je v taki meri, kolikor se je seveda dalo in moglo na podlagi to-zadevnih dosedanjih raziskanj, obrav-naval v geografskem pogledu našo krajino in to v tako organični zvezi — v zaključeni celoti s slovenskim ozem-ljem sploh. Sicer pa pri čitanju te ob-širne knjige človek najbolj občüti in spozna, da je od vseh slovenskih po-krajin ravno naša krajina tüdi v tem pogledu še tako malo raziskana in obravnavana. Koliko podrobnega dela še bo potrebno, preden bo tüdi to polje vsaj v toliko obdelano, kot je naše slovstvo. Vse to še čaka nas, našega „Muzejskega društva“, ki ima tu zelo hvaležen delokrog svojega raziskovanja. — Zato se ne smemo čuditi, da so ravno glede Slovenske krajine nahajajo v Melikovi knjigi tüdi precejšnje „vrzeli“, ki se morejo vprav tu zadostno spoznati. Pa saj je bil to tüdi eden izmed namenov knjige, da „si napravimo kolikor mogoče točno sliko o našem dosedaj doseženem znanju, da si čim jasneje opredelimo vprašanja za nadaljnje delo in končno ugotovimo vrzeli, kjer nam je izpo-polnitev v proučevanju najbolj potre-bna“ (str. VI.)!

Marsikje si je moral zato Melik sam pomagati s sklepanjem in pri-merjanjem z drugimi slov. pokrajinami tam, kjer so mu manjkali točnejši po-datki o naši krajini (prim. str. 269: glede temperature; str. 455. pod. 142:

GLASI.

SLOVENSKA KRAJINA.

Vel. Polana. Inda so se lüdje bojali skoz našo ves iti, ka je prej blatna Polana. Ne je istina, ka bi bila Polana blatna, lejko ide što šte skoz po našoj vesi nega nikdar več blata. Zdaj pa šče cilo, ka dobimo novo cesto, štera se že dela i bo skoro kon-čano zadnje delo. Zdaj bi nam bilo jako žao, če bi nam što pravo, ka je blatna Polana. Naša občina si pridobi z novov cestov jako lepo lice, ki naj bo v čast i ponos našoj občini. Velke skrbi je mela naša obč. uprava za-volo ceste zato, ka so „ništerni“ gos-podje šteli, ka naj nova cesta pela kre njihovih hiš, ka bi bilo jako nespa-metno. Eden velemož je dao delati nove late lansko leto pa je late eden meter notri od prvešnjih starih djao zavolo toga, da bi cesta šla kre nje-gove hiše. Zdaj njemi je pa lekaj ja-ko žao za tisti falat svojega grünta, šteroga je žrtvüvao koniki. Cesta ma najlepšo lego tam, gde se zdaj dela ka se mogo zahvaliti našemi g. nar. poslanci Dr. Klari i našoj občinskioj upravi, ki se nej dala premotiti, da bi cesta šla gde indri. Velki hasek nam je prinesla naša nova cesta tüdi s tem, ka smo si vnogi siromaški de-lavci nekaj zaslužili. — Delavec.

Bogojina. Društvo Rdečoga kri-ža v Bogojini proslavi 60 letnico R. K. v nedelo 27. t. m. ob 3 vöri po-poldnevi po večernicaj v prostorih g. Vogel. Na sporedi je govor, dekla-macije i petje. Po proslavi se vrši trgatvena veselica i šaljiva pošta. Za dobro jedilo i pilo preskrbi društvo samo. Ar je čisti dohodek namenjeni v dobredelne namene, se pričaküje obilna vdeležba prijatelov društva.

Sv. Jurij. V nedelo, 20. sep-tembra je bilo pri nas žegnjanje novoga gasilskoga doma. Že v soboto večer so začnoli možari pokati, na drugo jütro je pa domača godba igrala büdnico. Naskori so se začnole zbi-rati sosidne gasilske čete, nato so vse prikorakale v farno cerkev k velkoj svetoj meši. Po meši je med speva-njom cerkvenih pesmi šla procesija proti novomi domi. Naš g. provizor je dom slovesno blagoslovo, nato pa raztolmačo, kak je te dom zozidala Lübezen do bližnjega. Sledili so pet minutni pozdravi i čestitke gospodov: Čeha i Benko ml. iz Sobote, predsed-nika občine Rogaševci Ungera i na-čelnika jürjanske čete Frumena. Konč-no je bio mimohod čet, nato se je začnola veselica v gostilni g. Koblen-cera. — Pohvaliti moramo tüdi kras-ne slavoloke (ali „vrata“, kak tü pravi-mo), ki so bili postavljeni za to slo-vesnost.

o statističnih podatkih glede udeležbe na gozdni posesti; str. 526: glede poklicnega sestava prebivalstva v Slov. krajini itd.). Take in podobne vrzeli še vse čakajo na izpopolnitev!

V knjigi je sicer omenjenih le nekaj krajin imen naše krajine, a še raba teh imen je nedosledna in mno-gokrat napačna. Včasih se rabi „So-bota“, včasih zopet „Murska Sobota“, ravnotako „Lendava“ in „Dolnja Len-dava“ in to tako v besedilu kakor na prilogah (kartah) in risbah (prim. str. 79, priloga IV., str. 347, 489, 497, po-dobo 129 itd.). Novi, do zdaj nerabni nazivi so tüdi „Prekmurske gorice“ (str. 234) in „madžarsko Prekmurje“ za Rabske Slovence (str. 240). Le dr-žimo se pravičnih krajin imen in na-zivov v Slovenski krajini vsaj v znan-stvenih knjigah, če se že dnevni čas-niki nikakor ne morejo tega navaditi! Upamo, da bodo v drugem delu „Slo-venije“ tüdi take in podobne nedo-slednosti in nepravilnosti izostale.

Toda vse te in podobne stvarne pomanjklivosti in netočnosti glede naše krajine so v primeri s celotnim delom malenkostnega značaja. Knjiga nudi bravcu mnogo več, kot bi mogoče pričakoval od kakega zgolj „geograf-skega opisa“ slovenskega ozemlja. Knjiga je pisana zares življensko in praktično, saj nam izčrpno predstavi našo Slovenijo v vsej njeni stvarnosti, resničnosti in tudi problematiki. Ra-zumljivejša nam postanejo razna naša pereča vprašanja (kmeti, delavsko, izseljensko (!), narodno itd.). Pisatelj

Premeščeni so: Bajlec Ivan, učiteo i njegova gospa iz prejšnjih mest v Bogojino; Kelenc Veronika iz Razbora za učitelico na Sr. Bistrico.

Črensovci. Kak vsako leto, tak tudi letos so g. plebanoš pobirali dohodke, štero smo njim drage vole dali, ka je šteri dužen bio, a nešterni kričaje, štere hūdobija na lanci drži, so pa proti tomi, ka popom nej trbej dohodkov. Pri ednoj hiši, gde so kucharico lūpali, so tudi to meli kričaje na redi, ka prej toga nindri nega, ka bi popom davali dohodke samo pri nas, eden je ešče pripomno, či bi meli ešče bivšega župana, on bi že to vse doli spravo, ka ne bi popom davali dohodke. Mi tem kričacom samo telko povemo, či se njim ne vidi ka morejo popom dohodke davati, naj se odselijo v Rusijo ali v Španijo, tam samo popom dohodke ne davlejo zato, ar jih nemajo i so je takši kričaje vničili i je pregnali. Tej naši kričaje bi že to tū prinas radi vidili, ka delajo v Rusiji i Španiji z duhovniki. Ar prinas se toga ne dočakate vi kričaje, se zabada mantrate z vašim kričanjem proti duhovnikom, rajši plačajte ka ste komi dužni. — Opazovalec.

Lendava. Preminočo nedelo je naše športno društvo igralo z Slavijov iz Maribora prvenstveno tekmo, pri šterom je igra ostala neodločena 4:4 (0:3). Takšo igro smo ešče ne vidli, kak je bila ta. Omeniti moremo, da je Slavija že vodila s 4 golami, a Lendava se je pa ne znajšla, da bi konči vmes bar eden gol dala. Obrno se je položaj i naši igralci so pokazali, da tudi oni znajo špilati. Eden za drugim je dobila Slavija gole i to v 35 minutaj so dali njim 4 i tak zednačili rezultat. Istina, ka moremo pri tom pohvaliti skoro vse naše igralce, da so se tak lepo izkazali. Preveč se naj ne zavūpajo, ar majo tudi vnogi kakšo menšo ali vekšo falingo. Vratar je bio jako slab, ka pa sam more priznati. Samo malo či bi pazo i bi ne delao po svojoj glavi, bi lahko Lendava ešče zmagala. V bodoče njemi svetūjemo, da naj ma malo požrtvovalnosti v sebi i uspeh bo zagvūšno meo dober konec.

Razkrižje. Dne 15. sept. je v v samostani v Požegi izroč Bogi svojo dūšo naš dragi rojak, veleč. pater Anaklet Zdravec, frančiškan. On je bio edini duhovnik iz naše lepe vesi. Star je bio komaj 43 leta. Novo sv. mešo je meo l. 1917. na Razkriži. Bio je jako delaven i goreči duhovnik. V več samostanaj je bio gvardijan. Zdravje pa ga počasi žapūščalo. Tak je na zadnje morao odložiti svoje delo pa odišeo k Bogi po plačilo. Zapūšča staroga očo, tri sestre i brata. Na sprevod v Požego sta hodila brat Tonek i sestra Helena.

nam ne predočuje le prilike, kake so, ampak tudi pojasni, zakaj so take in nakaže tudi, kako bi naj bilo. S tem je tudi dovolj podčrtana pomembnost knjige. In dejansko je „važna za gospodarstvenike in znanstvenike, za učitelje in politike, za časnikarje in za vse, ki jih zanima naša zemlja“ (prospekt), ki hočejo spoznati njeno dejansko stanje ter ji kakorkoli pomagati!

Nas pa predvsem veseli to, da je v tem delu na tako posrečen način obravnavana prvič obširneje Slovenska krajina v tesni-organični povezanosti s celokupnim slovenskim ozemljem tudi z geografskega vidika.

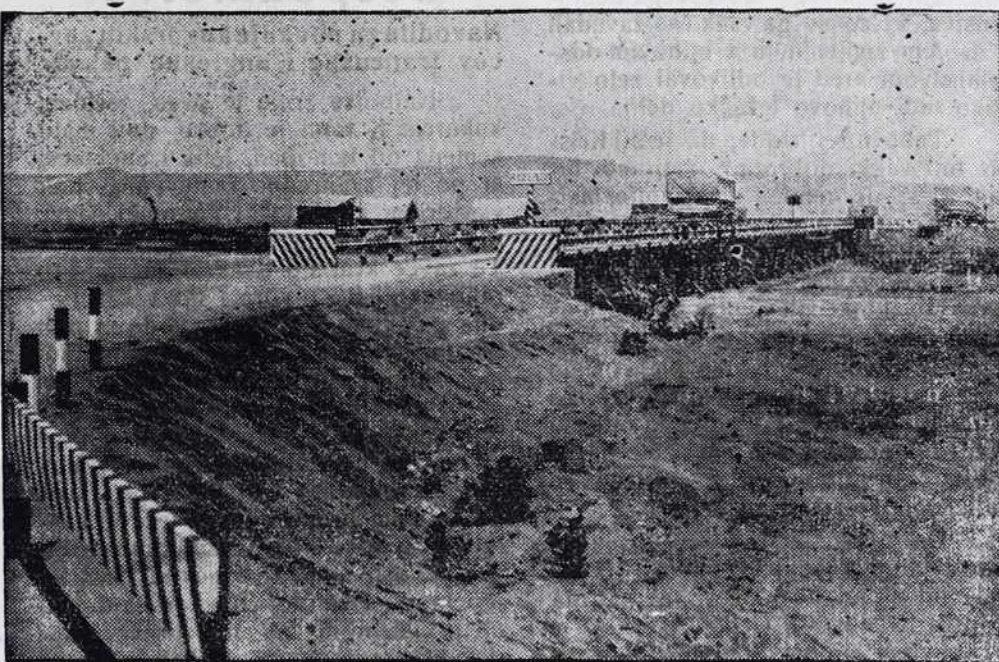
Naj ob tej priliki omenimo še to. Želeti je le, da bi v doglednem času, vsekakor še pred izidom drugega dela Melikove „Slovenije“, izšlo čimveč tovrstnih podrobnih študij, predvsem glede našega gospodarskega stanja (kmetijstva, poljedelskih sedezev, sadjarstva; obsegu njiv, travnikov in pašnikov, živinoreje, gozdarstva itd), glede naših posestnih razmer in zemljiške razdelitve, obrti, trgovine, nemeshnjakov, glede kmetijskih naselij in domov; posebno pa glede demografskih in narodnih razmer izseljenstva itd. In želimo še, da bi v tem času izšla tudi Milačeva topografska narodopisna razprava „Krog“, ki jo že omenja Melik 1933. leta v Geografskem vestniku (str. 147). Le na ta način, če bomo svoje izsledke objavljali, se bodo razne vrzeli glede poznavanja naše krajine hitreje izpopolnjevale.

— iš. —

Nesrečno smrt so meli Gaborov oča s Petanec, oča letošnjega novomešnika Gabor Alojzija. Hodili so po nekšnem posli v sosedno ves, odked so se vračali večer v tmi. V Petrovci so štelu priti k svojim znancom, pa so v tmi zvedarili k sosedu svojega znanca i so spadnoli v stūdenec, kde so jih na drugo zajtro najšli. V rokaj so močno držali klūč za vodo zajimati, iz česa se da sklepati, da so se štelu rešiti, pa je bilo nemogoče. Bog njim boj smileni i naj počivajo v miri, domačim pa naše sožalje.

Nevarna vožnja. Na sprevod Gabrovoga oča so se s Sobote pelali na kolaj štirje duhovniki. Med potjov so toti srečali več avtomobilov, pa se konji neso nikaj zosagali. Le kda se je pelao mimo njih Benkov auto, je vozo preveč blūzi konjov, zato so se preplašili, kola prevrgli i sobočkoga g. provizora Vojkoviča tak poškodovali, da so njim morali nogo v gips djati. Želimo njim, da se naskori ozdravijo.

Vel. Polana. Kak se vidi tudi pri nas mamō lūdi z dugimi prsti. Preminoči teden so bili vkradjeni z omara penezi Žalik Gizi. Sirota je večer malo z decov odišla k svojemi oči. Gda je prišla nazaj domo, je v hiži najšla vse premetano. Odnešeno njoj je 1300 Din. 1000 dinarov je od njenoga moža brata, ki je v Franciji i je peneze poslal domo, ka si je mislo, ka do doma bole na varnom. Tristo dinarov pa je bilo njenih. Malo prve njoj je tudi mož odišeo v Francijo, šteri se zdaj boji peneze domo poslati. Vūpamo ka krivec pride skoro v roke pravice, ka vsi želimo.

Abesinija pomali dobiva poti, ceste i moste, štere so njej menkale.

Dijaški kotichek.

(Refleksije)

Vedi še to, da kat. vera rodi prave junake. Ljudstvo stopa za vzgled. „Verba movent, exempla trahunt“ — pravi latinski pregovor — „besede ganejo, zgledi vlečejo“. Da se družba vzdigne, potrebuje vzpodbudnih zgledov, ki jo navdušujejo za požrtvovalnost i junaštvo. Sveta vera je vir teh zgledov, zato je ona življenje človeštva, kakor jo imenuje Guizot.

Vsa stoletja krščanstva nam kažejo svetnike, ki kličejo: „Krepost je mogoča“; — nam kažejo mučenike, ki so rajši prestali najhūšje muke, nego bi zatajili Kristusa; — nam kažejo spoznavalce, ki kličejo: „Vest mora biti močnejša, ko sila“; — nam kažejo papeže, škofo, duhovnike, ki so krotili in izobrazili divje narode; — nam kažejo redovnike, ki so oplodili Evropo; nam kažejo viteze, ki so ustanovili razširjanje turškega nasilstva; — nam kažejo milijone dobrotnikov, ki so ustavili nešteto dohodelnih zavodov. Vera je zasejala velika junaštva po vseh potih, po katerih je stopala skozi 19. stoletje.

Ali niso tudi dandanes junaki in junakinje oni čvrsti mladeniči in mladenke, ki se posvete vzgoji mladine, ki strežejo revežem, bolnikom, sirotam zapuščenim — in to brezplačno? Ali niso junaki oni misijonarji, ki prostovoljno in brez plačila zapuste domovino in hite v tuje kraje, tudi med najbolj divje ljudstvo, širijo vero in omiko in po vseh obrežjih zasade

Črensovci. Dne 13. septembra so dečki Črensovske fare, med njimi tudi akademiki, pod Godinovov režijov igrali Cankarovoga „Hlapca Jerneja“. Malo preveč miselna je ta igra za nas; nam trbe bole dejavne igre. Zato pa ne čudno, če so se vnogi na druge načine zabavali. Čudimo se pa prireditelom, ka so nas med odmorom zabavali z ruskov pesmijov iz bolševiškega filma „Pastir kostja“. Pa znankar g. Kranjc zna tudi kakšo slovensko. Mi smo pač ne želni nove ruske kulture. Nad tov pesmijov so bili kakpa najbolje navdušeni učitelji, šteri so se nekda navduševali za JNS. V bodoče prosimo šolsko oblast, naj prepove deci obisk večernij predstav, ar so ovak ceste pune joka, ka se deca zgūbijjo.

Prosvetno društvo v Črensovcih ma v nedelo 27. t. m. svoj sestanek, ob 3 vōri pop. v Našem domi v Črensovcih. Vableni vsi prijatelje prosvete, posebno, igralci i igralke, naj se vdeležijo punoštevno. Predava g. Godina Ferdinand, abt. od dramatike sploh.

Vsem, ki so nam pomagali, pri pripravi i pri igri „Hlapec Jernej in njegova pravica“, se najtopleje zahvalūjemo. Prav tako hvala vsem gospodarjem, ki so nam dali svoja dvorišča i hiše rade volje na razpolago za predstavu. Slišali smo, da vsi gledalci niso dobro videli posameznih prizorov ali so radi prevelike razdalje od odra bili odrezani od igre. Vljudo prosimo, naj nam dotični oprostijo. Drugič, ko Vas bomo zopet obiskali s kakšno dramo, pa zopet pridite ta-

ko punoštevno i mi bomo preskrbeli, da boste vse lepo videli. — Mladina iz Črensovske fare.

Razkrižje. Premeščeni so iz Razkriža veleč. g. Jožef Radoha v zavod na Radno pri Sevnici. To je štrta postaja od Zidanegamosta proti Zagrebi. — Tū ešče povemo, ka gospodje Salezijanci po 8 letih delovanja popunoma zapūščajjo Razkrižje, kak je že bilo razglašeno. Narod se je na vse načine trūdo, ka se to ne bi zgūdilo. Zadnje tri tjedne se je obrno ešče ednok na najvišša mesta s prošnjov, da ga prilūbleni gospodje Salezijanci ne bi zapūstili. Vūpanje se raslo od dneva do dneva. Zdj pa je prišeo odgovor iz Turina od vrhovnoga predstojnika, da Salezijanci odi-dejo. To pa najbolje zato, ar nega izgleda, ka bi se moglo razviti poleg oskrbovanja dūš tudi kakše vekše delo za vzgojo moške mladine. To je namreč glavni cio salezijanske Družbe. — Narod pa nesme ostati brezi dūšnih pastirov, zato se vršijo razgovori z drugimi. Mogoče sprejmejo gg. Minoriti ali Lazaristi. Dokeč pa se to ne zgūdi, ostane g. Podkubovšek Karol, da vodi vse i da so lūdje ne brezi bože slūžbe. Vsem čitatelom toplo priporočamo v molitev to zadevo, da lepa cerkev na Razkriži dobi nove dūšne pastire.

Cene živini so se zvišale. Na zadnjem turniškom senji se je preci opazilo, da so cene živini šle gor. Srednje dobre krave so šle po 2 jazeri Din., teoci kilogram žive teže po 6 i pol Din., svinje po 6 Din i biki po 4 i pol do 5 Din. Či bi ešče privsem šla kila za 2 Din više, te nam ne bi trbelo zaščite kmeta.

Trdkova. Od naše vesi se retko kda kaj piše v Novine. Zdj smo pa prisiljeni, da povejmo svojo reč. Na malo mešo sta bila 2 požara okoli 1 vōre po polnoči. Gorele so 2 oslici nastele, štero je hūdobna roka vūzgala iz nevoščljivosti i to edna oslica našoj širitelici Mekiš, druga pa Salaj Ani ml. Oslici sta vse zgorele, ar ne bilo nikoga, zvūn domači, ki bi ogen pogasili. Pri našoj širitelici se je posrečilo domačim i sosedu pa ednomi gasilci, da so ogen pogasili. A pri Salaji je gorelo ešče na drugi den do večera, gde so domačim pomagali pri gašenji Mekišovi i eden gasilec. Pitamo našo gasilno četo, ka zakaj ne so šli gasit, gda jih je zvao zvon i tudi gasilna trobenta na pomoč? Ali je to delo, štero mate do bližnjega? Ve mi tak znamo, da je gasilno društvo postavljeno na temeli: „Bogi na čast i bližnjemu na pomoč!“ A to je boža čast i lūbezen do bližnjega? Ob priliki povemo svojo sodbo. — Da tatvino tudi poznajo naši lūdje, to

naraslo na 4 milijone.

„Živimo v rodovitni in bogati deželi, ki jo obdelujemo kakor poprej“ — beremo v časopisu, ki je pred kratkim izšel v Harbinu — a trpimo lakoto trpeli smo, nekoč radi toče, mraza, potresa, vojne, kobilic... Zakaj že več let ni bilo sličnih nesreč? Zakaj stradamo, kakor, da ni bil proklet naš trud in znoj? Imamo najrazsežnejše gozdove na svetu in bogate naravne zaklade. Izkoriščamo vse to kakor poprej. A nimamo niti desk za krste. Kmetje živijo brez petroleja v temnih nezakurjenih izbah. Pogledajte naše delavce! Pridni so in nadarjeni. Kakor poprej napenjajo vse moči pri plavžih in strojih. A železo in jeklo, ki ju izdelujejo, sta krhka kakor steklo in ilovica. Tkanine iz najboljših predilnic se razlezejo ko prvič pridejo v pranje. Najboljši čevljarji naredijo iz najboljšega usnja čevlje, ki se razpočijo po enotedenski uporabi. Zidarji gradijo nove hiše, ki so leto dni pozneje že razvaline. Učitelji se požrtvovalno ukvarjajo z nadarjeno decō, a slednja zapusti po 7–8 letih šolo, ne da bi znala pisati in računati. Še srednja šola pomeni zdaj manj kot poprej najnižja ljudska. Mi vsi se trudimo a naše delo obradi samo zlo.

Bratje — ljudje pomislite, zakaj je proklet naš trud in je postala naša bogata dežela obupna puščava?...

Zakaj? Ker manjka blagoslova. Želite sebi in domovini blagoslov božji? Obračajte se k Bogu z vero in dobrimi deli! (Dalje)

nas je naravnost sram. Pri Salai so domači grške stepi i vkup pobrali v vreča da bi domo odpelali. Med tem gda so domači odišli domo po kola, je nekš „nepriprav“ odneso grške. — Ešče predrznejše je pa bilo pri ednoj hiži, gda so domači ne bili doma, je prišla k tistoj hiži edna ženska i odnesla z dvorišča eden prt, šteri je tam viso. Pri tom je pa nej mela sreče, ar so jo neštérni ljudje vidli i je mogla na drugi den dati nazaj. Oboje se je zgodilo pri belom dnevi. Kama pela ljudi strast po drugom blagi? Ne pomislijo samo malo, da zato do ednok teški račun davali pred Bogom. — Tudi mi Trdkovčarje se pripravljamo na občinske volitve i bomo volili može, ki bodo krščanskoga mišljenja, pa ki nedo gledali za lastni hasek. Dugo smo trpeli pod JNS, a zdaj more biti konec. Zato bomo šli vsi na volitve i bomo volili Bačičovo listo, šteroj predstavnik i zastopnik nas Trdkovčarov je naš priljubljeni večar g. Lesic Janoš. Nacionalisti ali Jevtičevci, kak pri nas pravijo, tudi sestavljajo svojo listo, mislijo si, da smo ešče itak zabiti i da se damo zapelati. Dugo ste nas meli za vozno živino, da smo vam vozili, a zdaj vsemi je konec. To smo vam tudi pokazali pri Lepoš, gde ste prosili podpise i dobili ste samo 4 i tej štirje se vupamo, ka odstopijo od vas. Krivici moremo napraviti konec, zato bomo šli vsi v nedelo, to je 27. t. m. h Gradi na shod, da bomo čuli naše voditele, ki se za nas zaistno trudi. Zato moremo biti zahvalni dr. Korošci i njegovim pristašom. — Trdkovčarje.

Kobilje do l. 1839. je bilo v Bogojino v faro. Toga leta pa je bilo sprejeto v dobrovničko faro. Zakaj se je tak zgodilo, je bilo več zrokov. Eden zrok je to, ar je Dobrovnik bliže kak Bogojina. Drugi zrok pa je naslednji. Strausz Anton, kanonik vesprémske škofije, je popisao zgodovino dobrovničke fare i med drugim tudi pravi, da se je Kobilje zato pridružilo k Dobrovniku, da se ne bi Dobrovnik, ki je bio slovenski, pomadžaro. Zato so slovensko ves Kobilje h Dobrovniku prikapčili. Tak je zapisao velki Madžar i Madžari lahko v tom tali verjemo. Čeravno Kobiljančarje zdaj majo lepšo pot do cerkve v Dobrovnik, kak so meli v Bogojino, vseedno bi radi dobili svojega duhovnika. S tov prošnjov so že bili pri prevz. g. pušpeki, kda je bila letos férma v Dobrovniku. Prevz. g. pušpek so njim ne mogli obečati, ar je velko pomenkanje duhovnikov. Prvle bi se pa Kobiljančarom posrečilo, da bi dobili dovoljenje, da lahko majo večkrat službo božo doma v kobiljanskoi kapeli. Zdaj se vršijo razgovori od toga. Vupamo, da se končajo na hasek krščanskoi ljudstvi.

Vidonci. Nekš plačani kričarje iz sosidne vesi so se norca delali z nas, zakaj mi tak trno s Korošcom,

Dobroslov.

Náša trgatba.

Či kda pride neprisiljeno veselje pri naših ludej do izraza, je brez dvojbe to pri mlatitvi, trgatbi i bratvi.

Pri mlatitvi se rado kadi, da gosti praj reže v očaj i se v pekočoj vročini sprijemle robača hrbta, v bratvi se razživijo pri vini i grozdji, juvkajo med trsjom, vse puno s sladkim grozdom nametanim, veseli i srečni so ti i ti tudi spoznajo, da je itak lepi svet, a to samo oni, ki majo gorice.

Pri trgatbi pa oživi vsa ves, vse spevle i juvka, mlado i staro, po vseh se pretaka nekše radostno veselje: ve je pa to tudi pov, šteroga naši ludej v največjoj meri pripovlejo.

Prilika je nanesla tak, da so te bili lepi jesenski dnevi, čisti, kak da bi bili zmiti, brez tistoga vnogoga praha po konikaj i greh bi bio, se odmikati zadnjimi sunci.

Zajtra, kda šče zna biti megla, spridejo težaki s svojimi odevkami i srpami, na tenko sklepanimi, da bi celo vlas vrezali, zna vsakš svojega hvaliti. Po zajtrki, šteri je prec i obilen, se spravijo na prva kola, prek košov i rebrnic je djana duga i šorka deska, kama si vsedejo vsi. Samo na drugih kolaj, štera so pridrgnjena za prva, sedi šteri domači, da ravna

s popom držimo i delamo za človekažupana, šteri ma zavupanje g. Korošca, to je za g. Bačič Franca. Mi pa samo telko odgovorimo, ka nam je pod Dr. Korošcom ešče najboubše šlo i de tudi šlo v bodoče, če Bog da, i zato bomo mi vsi vidonščarje volili Korošcovoga i našega pristaša g. Bačič Franca i niednoga drugoga ne, ar znamo, kakšo dobroto so nam spravili dozdašnji voditelje i kama so nas pripelali. — Vidonščarje.

Janko Verbajnsak:

Kaj ima delaven človek od Kristusa in njegove sv. Cerkve.

Lep vzgled, kako se v prav Kristusovem duhu cení človeško dostojanstvo, nam je podal karantanski knez Inka. Ta knez si je silno prizadeval, da bi pokristjanil tudi svoje velikaše, ki kot pogani niso nič kaj lepo živeli. Nekoč je napravil veliko pojedino, pripravil je dve mizi: eno bogato obloženo, lepo okrašeno v svojem gradu, drugo pa čisto priprosto; zbito iz neobtesanih desk na grajskem dvorišču, h kateri bi naj bili povabljeni priprosti kmetje — kristjani. Toda kaj stori knez Inka. Kmete je povabil v grad k bogato obloženi mizi, a svojim velikašem je odkazal prostor na dvorišču. Ko so se začeli pritoževati nad tem zapostavljanjem, jih je knez opozoril, da pač po svojem življenju ne zasluži boljšega prostora, dočim pa zahteva dostojanstvo, to je čednostno življenje kmetov-kristjanov knežjo mizo.

Glejte, tako je knez Inka v smislu Kristusovih načel odlikoval svoje podložnike ne radi njihovega dela ampak radi njihovega človeškega dostojanstva, ki so se ga vsak čas zavedali v svojem življenju in z njihovim dostojanstvom vred je odlikoval zelo visoko tudi njihovo težačko delo.

Tako torej vidite, da je bil Kristus oni veliki dobrotnik zatiranih težačkov, saj je vendar on s svojim lastnim vzgledom vrnil težaškemu delu ono čast, ki mu ga je vzel greh prvih starišev, tisto čast, ki so odrekli delavcu sicer, tako plemenito misleči starega veka, kakor Plato, Sokrat in drugi.

Kristusovemu nauku pa je ostala zvesta tudi sveta katoliška Cerkve, ko si je upala z vso odločnostjo stopiti pred mogočnejše tega sveta ter jim je z vso resnostjo odrekla pravico še nadalje dovoljevati suženjstvo.

Da je nastal stan suženjstva, je vzrok samo v zaničevanju težaškega dela od strani bogatašev in morala je priti Kristusova Cerkve, ki si je upala vreči v obraz kapitalistom vseh vekov: Ni vam dovoljeno imeti suženjev, ker tudi oni so otroci božji, torej vaši bratje. Nesmelo trdim, da bi še danes krvavela večina človeštva v nečloveškem suženjstvu, ako bi ne prišel Kristus in bi ne ustanovil svoje svete Cerkve. (Dalje).

druga kola za prvimi. Komaj zavinejo z dvorišča na konik, se že zdigne vesela i puna pesem iz čistih i spočinenih gutov, štera plava i doni nad hižami pri sprevašanji globokih moških glasov. Spevlejo od Matere bože, kak je po poli hodila, od mladoga brodarja, šteri je oči i mater vmoro, od deklin, ki se more ločiti od doma, vmes pa juvkajo i od vseh krajev, iz vseh konikov jim odgovarjajo s pesmami. Spevlejo s punimi glasi i vsa naša ves je te edna sama velka pesem, vsa naša pola so puna pesmi i juvkaja. S pesmami se pelajo na pole i s pesmami idejo domou. Če ne bi bilo naših pesmi, bi žmetno zdržali v tom trdom življenju...

Kda prispevlejo do kukarce na njivi, potrgajo najprve štiri rende na sredi i jo tak presekajo na dvoje, da more vert s kolami notri i njemi te z oba kraja nakladajo.

Kukarišče i žuto listje šumi, kak suho zlato, iz bilja pa gledajo vnoge vlati, štere so že na vrhi objedli vrabli od tistoga časa, kda je šče bila za pečenje i so jo deca hodila krétat. V to šelestenje suhoga listja se meša šengarenje trgačev i pesem, trganje kukarce i pokanje vlati, štere mečejo vsakš v svojo odevko i kda je že puna, jo sipavlejo v koše na kola. I

Službena naznanila.

Redno licenciranje bikov in merjascev bo za dobo 1936/37 v Lendavskem srezu v posameznih občinah po naslednjem vrstnem redu: v sredo dne 7. oktobra: ob 8. uri v Bogojini za občino Bogojina, ob 10. uri v Dobrovniku za občino Dobrovnik, ob 14. uri v Genterovcih za občino Genterovci; v četrtek dne 8. oktobra: ob 8. uri v Turnišču za občino Turnišče, ob 11. uri v Beltincih za občino Beltinci, ob 15. uri v Odrancih za občino Odranci; v petek dne 16. oktobra: ob 8. uri v Črenovcih za občino Črenovci, ob 11. uri v Polani za občino Polana, ob 14. uri v Gaberju za občino Gaberje; v soboto dne 17. oktobra: ob 8. uri v Orešju za občino Orešje, ob 11. uri v Lendavi za občino Lendava. Licencirani bodo le biki svetloisaste pasme in samo beli merjasci. Biki naj bodo stari nad 1 1/2 leta, merjasci nad 9 mesecev. Vsak lastnik naj prinese s seboj vse dokumente, ki se tičejo bika ali merjasca, poreklo od rodovniških krav je dokazati z izpiski iz rodovne knjige. Rodovniški bodo v prvi vrsti upoštevani. Ker so vse občine obveščene v potrebnem številu plemenjakov za plemenitno dobo 1936/37 je potrebno, da skrbje za zadosten prigon, ker bi ocenjevalna komisija sicer bila prisiljena, da nabavi manjkajoče plemenjake na nevarnost in stroške prizadežitih okčin. Biki, ki so od pristojne selekcijske zveze priznani za rodovniške plemenjake, bodisi kot glavni (A), bodisi kot začasni (B), se ne priženejo k licencovanju in velja za njih licenca, ki jim jo je dala zvezna selekcijska komisija. Vsi ostali biki nad 1 pol leta stari se morajo prignati na licencovalni prostor. Vsi prestopki zakona in odredb se bodo kaznovali z denarno globo do 1500 Din ali z zaporom do 1. meseca. Zlasti se bo kaznovalo spuščanje nelicenciranih bikov (merjascev), z denarno globo in kastriranjem živali. Vsi biki, ki jih ocenjevalna komisija spozna za plemne nesposobne, bodo kastrirani na licu mesta. Za dobre in najboljše ocenjene plemenjake (bike in merjascje) bo sreski kmetijski odbor izplačal več nagrad, katere bo razdelila ocenjevalna komisija. — Sreski načelnik: Dr. BRATINA s. r.

Gospodarstvo.

Navodila za povanje angorskih zavcov francuske i angleške pasme.

Najbolše zrnje je oves, ječmen, kukurca. K tom i je dobro dati malo semena od konopeo, lena i sunčnice, ar po tej zvnredno raste vuna. Kak vss druga žival, tak i angorski zavcov rad ma za hrano kuhinjske odpadke. Te zavce krmimo dvakrat dnevno i to rano okoli 6—7 vöre i tak večer. Podne pa damo studenčno vodo za piti. Samicam i mladim damo poldne tudi malo hrane. Zavice, štere majo mlade, pa vsigdar morajo meti vodo. Vsaki rejec angorskih zavcov mora si preskrbeti za celo zimo tudi zadosta burgole (rabundije) i bele repe, kajti poleg suhe hrane njim za tečno i hasnovito spadne korenjasta hrana. Po mogočnosti njim kemvečkrat menjajmo hrano i za dober tek njim dajmo na priliko mrkevco ali petrižeo. Gledoč prehrane vala pač v razumnoj reji to, da je čistoča i redno polaganje krme. Dober rejec mora meti pred očmi, da kem težkeši je zavcov, tem več njemi da hrane. Če vidi, ka krma ostane od prvejšega mala, te mora menje polagati. Moramo zavce dobro hraniti, itak pa nej preveč. Ostanjeno

dobro so kola nasipana! Tak, da šče denejo dve šorki deski na dva kraja med ročice. Kola vse škruplejo, kda se genejo z mesta. Kda že dodobra vert zavrne na konik, si sede na kola. Lepo je voziti kukarce: sediš ali se zlekneš na eden kraj i s tihim fūčkanjom sprevaš viže pesmi, štere odmevajo od vseh strani.

Vse puno jih vozi po cesti. Včasi pridejo kola na debelejši kamen i te vsikdar trdo zdrncnejo, da se poškali kakša vlat prek koša i spadne na cesto.

Včasi šteri poč i bičom, da vrabli s šumenjom zletijo s kukarce kre ceste i se potači bole na nagli zavrtijo.

Doma se pa z vsakšim pelajom povekšava kup kukarce, z vsakšim pelajom rasté vūpanje i radost vért, ki po vsakšem pelaji natoči vino ali rezko jabočnico, štera tak prijetno žejo gasi. Pelaji so mera za vertovo bogastvo.

Kda predere sunce na sredino svojega pola, pripela vert puno košaro vrtanikov, slivovih percov, vino i mogoče šče kakš sad. Med šalami si vsedejo na vratnice, kde je razpres-treta stounica z narezanimi vrtanki i pereci. Ves čas obeda sprevaajo šale, šegave reči, da smehi nega ne konca ne kraja. (Dale).

hrano pa moramo odstraniti od prvejšega mala.

Dobo sam od društva Angora sledeče cene za vuno: Super vuna Din 350 á kg. v dužini 7—10 cm; prva vrsta Din 250 á kg. v dužini 5 do 7 cm; druga vrsta Din 150 á kg. v dužini 3—5 cm; česana i skubena Din 350 á kg. v dužini 5—10 cm. Te cene so po želi vsakoga, kakšo vuno šče povati, ali spravlati. Najbole je po mojem česati i skubsti, ar je to jako enostavno i mamo posebne česalnike za to.

Pri rezanji vune pa trbe že prakso meti. Mladi človek se hitro privadi, mora meti, se zna, dobro volo, potem vse ide v redi. Za rezanje vune se dobiyo za te poseo napravlene škarje za Din 40 i 45, istotak i česalniki po naročili. Česalnik si leško tudi doma napravi vsaki iz ocelnoga 1 mm debeloga droda, širina česalnika je 6 cm. Tak mate 16 zobov. Dobijo se pa specialni česalniki na pleh v trgovini Bogdan Zilič Tyrševa 11 poleg Figovca v Ljubljani. Cena je 35 Din.

III. Navodila, šterih se more vsaki rejec angorskih zavcov točno držati.

1. Slabo bi bilo, če bi meli zavce druge vrste vkup z angorskimi brez cila i navodil.

2. Nabavi si zdrave zavce, čisto-krvne pri zaneslivom človeki.

3. Ne primaj zavce za vūha, nego za kožo na hrbti.

4. Ne pusti krmlenje zavcov tistim, ki nemojo razmenja pa šče ne veselja do njih.

5. Gledaj zavcom na zdravje.

6. Ne pripuščaj zavcov prvle, kak gda so stare samice 8 mesecev, a samec pa najmenje 10 mesecev.

7. Z odstavljanjom mladih zavcov začni v 7 tjedni.

8. Pripuščaj 2-3 samice naednok.

9. Mlade zavce loči po spoli v starosti 4 mesece.

10. Če ščeš pametno rediti zavce, te drži pri napravi klonj čistost, prostornost, svetlobo ino zrak, klonje naj bodo napravlene praktično.

11. Vsaka klonja mora biti tak spovana, da nesnaga hitro odteče vō,

12. Postavi klonje tak, da so zavci ne na prepahi poleti, pa ne na sunci.

13. Ne dopusti tujih psov v bližino klonj i nekaži gnezd lūdem, šteri bi gledali z radovednosti.

14. Klonje dobro zavari proti mačkam, podganam.

15. Razkūžij na leto klonje z lizolom 2%.

16. Krmlenje naj bo po mogočnosti z velikom spremembom.

17. Krmí zavce dvakrat na den vgojdo i večer, samo mladim i poldne.

18. Sparjena, prašna i zamazana krma škodi,

19. Petrižeo, majaron, pelin i poprova meta so zelišča za tek do jestvine.

20. Škodlive krme vsebūjejo: maščobo, kislino ali oster smrad.

21. V klonje se tudi po leti da večkrat suha krma i ne pozabi ka radi zavci pijejo vodo.

22. Vsaki, šteri šče povati zavce, more voditi rodovno knigo i samo tak zna na konci leta za starost zavcov. Knigovodstvo njemi pa pokaže letni dohodek.

23. Bodi član najbližnjega društva i se vdeležij razstav. Takše društvo mamó pod imenom Angora-Ljutomer.

Te podatke sem napisao za prvi navuk našemi malomi človeki, ki njemi svetujem to dobičkanosno rejo angorskih zavcov.

Na dobro rejo ino uspeh. Z rej-skim pozdravom

Nemec Ludvik, Kūpšinci 28.

Pošta.

P. M. Bogojina. Tvoj sestavek je šče prec i dober. Kaj se šče oglasi. Z vajov si pridobiš ščeveško spretnost. — Grupa prekmurskih krščanskih delavcov v Franciji. Pismo, ki ste nam ga pisali iz Pariza 8. IX. 1936, smo dobili. Zdaj nam pošlite svoja imena, ar na nepodpisano pismo nikaj nemo dati. Za imena nezve nišče. — Sarjaš Rozika Francija. Novine od g. Zelko Mihala, par Les Grandes, so prišle že dvakrat nazaj. Prosimo pravi našlov. — Vse dopisnike Novin prosimo, da naj ne pošilajo svoje dopise brez podpisa i tak se tudi nemrejo objaviti. Zadnji čas smo dobili več takših dopisov, štere smo vse v koš zmetali.